

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р инж. Камен Владимиров Рангелов, БИС, Председател на ТК57,
за придобиване на научната степен „доктор“, с кандидат маг. инж. и маг. по право Жанет
Петрова Захаријева по научна специалност „Регулиране и технологично управление в
телекомуникациите“ в професионално направление 5.3 „Комуникационна и компютърна
техника“

**Тема на дисертационния труд: „ЕФЕКТИ ОТ ВЪВЕЖДАНЕТО НА ЕЛЕКТРОННОТО
УПРАВЛЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ**

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Статистическите данни в рамките на ЕС вече отчитат трайното навлизане на
информационните и комуникационни технологии в европейската икономика

Разгръщането на концепцията за Интернет на нещата (Internet of Things, IoT),
практически намира се сега в центъра на развитието на ИКТ, предполага огромен обем
от инвестиции за изграждане на ширококолентови мрежи за цялостна трансформация в
начините за предоставяне на услугите на цифровата икономика.

Предоставянето на телекомуникационни услуги по електронен път също влиза в обхвата
на електронното управление

В тази светлина проблемите решавани в дисертационния труд са особено актуални и
значими, както в научен, така и в научно приложен аспект.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

Целите на дисертационния труд са свързани с концепцията за Интернет на нещата
(Internet of Things, IoT), променящи трайно обществените и икономическите процеси.

Основна цел на дисертационния труд е да допринесе за по-ефикасното разбиране на
възможностите, изискванията и процесите по въвеждане на електронното управление при
предоставянето на телекомуникационни услуги.

Обосноваността на целите е подчертана от: Обекта на изследването на настоящия
дисертационен труд - процесът на въвеждане на електронното управление при
предоставянето на електронни съобщителни услуги от съобщителните предприятия и

ефектите от въвеждането му върху дейността им и взаимоотношенията с потребителите; както и от **Предмета** на изследването - необходимите промени в организацията на взаимоотношенията с потребителите по предоставяне на телекомуникационните услуги с цел тяхното електронизиране и полезните ефекти за доставчиците и потребителите в резултат от процеса на въвеждане на принципите и инструментите на електронното управление в телекомуникациите.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

В дисертацията са разработени подходи и инструменти, които съответстват изцяло на поставената цел и задачи – проучвания, анализи, включително взаимосвързани, дефиниране, обяснения и описания, извеждания на същинските резултати.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка)

Въз основа на показаните резултати в дисертацията, на автора могат да се признаят следните научно-приложни приноси :

Цифровото разделяне в България може да бъде преодоляно чрез комплекс от мерки, които да стимулират инвестициите в широколентови мобилни мрежи.

Дисертационният труд посочва начините за заместване и допълване на традиционните форми на взаимодействие при предоставяне на съобщителни услуги с инструментите на дистанционните електронни транзакции при спазване нормите на действащото законодателство и изискванията спрямо дейността на телекомуникационните оператори.

Посочено е кои механизми на електронните услуги могат да се използват вместо (или заедно с) традиционните такива в процеса на заявяване на съобщителни услуги и сключване на договори. **В резултат на анализа** на приетите законодателни норми е направен **изводът**, че е осигурена правна сигурност в гражданския и търговски оборот при транзакции онлайн и са налице активни възможности за потребителите.

Трудът аргументира използването на услугите на електронното управление като основен инструмент за реализиране на омниканална стратегия за телекомуникационните оператори и смяна на цялостния фокус на дейността: от ориентирана спрямо услугите (service oriented concept) към концепция, поставяща индивидуалния потребител в центъра

на бизнеса („consumer centric concept“). Посочени са положителните ефекти от цифровата трансформация за предприятията и за потребителите.

С описание, анализ и разработка на постигнатите бизнес-цели от въвеждането на процедура за електронно снабдяване в телекомуникационно предприятие са доказани **практическите ефекти** от въвеждане на електронното управление в телекомуникациите.

Научната новост на труда е специалната насоченост на изследването и изводите спрямо прилагането им в дейността на българските телекомуникационни оператори. Изследването на ефектите в областта на телекомуникациите, включително в отношенията между съобщителното предприятие и потребителите на услуги и направените в резултат на изследването изводи и анализи са нагледен пример за постигането на позитивните ефекти от въвеждането на електронното управление във всички сфери на социалния и икономическия живот в България.

Получените приноси изцяло съответстват на поставените задачи и цели на дисертацията.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

Броят на публикациите и докладите по темата на дисертационния труд са :

- **3 научни статии** - една в сборник от конференция „Медиите в България – 25 години по-късно“, НБУ, 2015 г.; една в Електронно списание за компютърни науки и комуникации на Центъра по информатика и компютърни науки към Бургаски свободен университет – Том 5, № 1 (2016); една в 13th International Conference on E-Activities (E-ACTIVITIES '16) (E-ACTIVITIES16), Mallorca, Spain, 19-21.08.2016,
- **4 доклада** – един изнесен на Национална научно-практическа конференция „Медиите в България: 25 години по-късно“, 31 октомври 2014 г., НБУ ; един изнесен на 13th International Conference on E-Activities (E-ACTIVITIES '16) Майорка, Август 2016; един изнесен на Годишната конференция на Асоциация Телекомуникации АСТЕЛ на тема „Е-управление – мисията е възможна“, април 2015 г.; един изнесен на Годишна конференция на Асоциация АСТЕЛ на тема „Широколентовите мрежи – гръбнак на цифровата икономика“, април 2016.

Темите на два доклада и съответните статии съвпадат. Представените публикации са на български, и английски език. Форумите са достатъчно представителни и известни за дисертацията.

6. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Не са отбелязани цитирания и отзиви от специалисти и водещи фирми в областта.

7. Мнения, препоръки и бележки.

Авторът демонстрира дълбоко и прецизно познаване на материала, боравене с точност и лекота. Това се дължи както на способностите му, така и на непосредственото му участие в разработката, обсъждането и приемането на материали в областта.

Практическата част в глава четвърта, би могло да се разработи с повече авторски принос.

Бележки:

Стр.9 – „Голямата въпросителна пред използването на този начин на гласуване са цифровите умения на българските граждани и осигуряване на равнопоставен достъп до високоскоростни мрежи“ ??? – дали са нужни такива умения и такива бързи мрежи при гласуване?

Стр.68 – „ до 2020 г. 50% от домакинствата в ЕС да са абонираны за свръх-високоскоростен широколентов достъп (ultra-fast broadband)“ – **неточен европейски жаргон, въведен от Вивиан Рединг.** ITU никога не допуска такава формулировка.

Въпрос: Какво е влиянието на ускорената разработка на 5G върху приложението на 4G мобилни комуникации?

8. Заключение

Представеният за защита автореферат и дисертация, както и цялостната професионална и научна работа на Жанет Захариева и личните ми впечатления позволяват да считам, че тя **напълно отговаря** на изискванията на нормативната база на НБУ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Лично на мен дисертацията ми достави голямо удоволствие – с дълбоко професионално разбиране, както на законовата база, така и на системните и технически въпроси.

Предлагам на научното жури да **подкрепи** присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Жанет Захариева в професионално направление 5.3. „Комуникационна и компютърна техника“.

Дата 24.01.2017 г

София

Подпис:

/доц.д-р инж. К.Рангелов/